

Szana Sándor (Alexander Szana)

(n.18 august 1868, Timișoara - d.3 mai 1926, Budapesta)

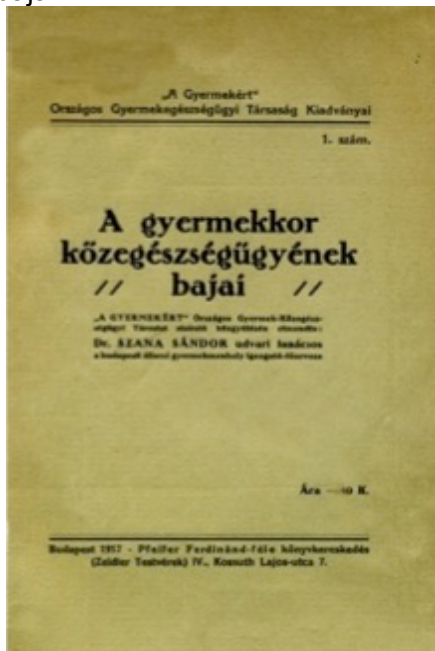
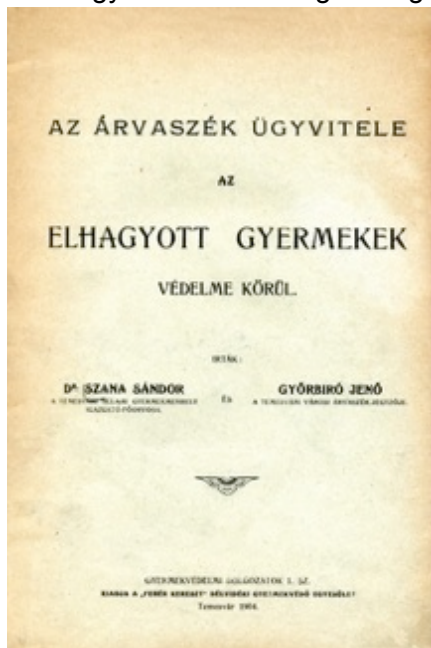
Medic pediatru, pionier în domeniul puericulturii

Născut la Timișoara (pe atunci Imperiul Austro-Ungar) într-o familie de evrei, Sándor Szana a studiat medicina la *Magyar Királyi Ferenc Jozsef Tudományegyetem* din Cluj și a practicat pediatria în orașul natal. În anul 1899, a întemeiat la Timișoara un spital pentru copii orfani, iar în anul 1900, o policlinică pediatrică. Szana a desfășurat o intensă activitate de educație sanitară în problema ocrotirii sănătății sugarilor și a copiilor abandonati. În 1898 a înființat la Timișoara un buletin medical lunar *Unsere Gesundheit* (Sănătatea noastră), în limba germană, pentru informarea populației. Între anii 1901 - 1906 Dr Szana a inițiat la Timișoara primele cursuri din Regatul Ungariei de îngrijire a sugarilor pentru asistente sanitare pediatrice, și a publicat manuale cu acest subiect.¹

S-a stabilit ulterior la Budapesta, unde a predat cursuri de îngrijire a sugarilor și copiilor. Între anii 1909-1921 a lucrat ca Medic șef al Orfelinatelor de stat din Budapesta și a fost consilier regal. În spiritul epocii, Szana s-a interesat pentru teoriile de eugenie - îmbunătățirea biologică a rasei sau a națiunii - preconizând în scopul atingerii acestui obiectiv măsuri de ameliorare a sănătății populației, de ocrotire sanitară a copiilor și familiei, programe de asistență socială.²

Publicații (selecție)

- 1892 - A vér hatása a fertőző anyagokra (Efectul sângelui asupra materialelor septice)
- 1903 - Az állami gyermekvédelem fejlesztéséről (Despre asistența de stat pentru copii)
- 1904 - Az elhagyott gyermekek védelme körül (Despre problema protecției copiilor abandonati)
- 1907 - Fürsorge für in öffentliche Versorgung gelangende Säuglinge (Îngrijirea sugarilor ajunși în asistența publică)
- 1916 - Die Bewertung der Säuglingssterblichkeitsziffern (Evaluarea cifrelor mortalității infantile)
- 1917 - A gyermekkor közegészségügyének bajai

¹ Marius Turda *Eugenics and Nation in early 20th Century Hungary* Palgrave MacMillan 2014

² Gheorghe Moldovan, *Începuturile învățământului special în Timișoara* Ed. Politehnică Timișoara 2007

³ *A Magyar Társadalomtudományok Digitális Archivuma*

Bibliografie

Susanne Blumesberger (red.) Handbuch österreichischer Autorinnen und Autoren jüdischer Herkunft: 18. bis 20. Jahrhundert, Österreichische Nationalbibliothek, Wien K.G.Saur Verlag München 2002

Legături externe

Enciclopedia Maghiară Mondială <http://library.obu.edu/HungarianWorldEncyclopedia.pdf>

Joseph Pungur (red.) Hungarian World Encyclopedia, Corvin History Society Edmonton, Corvinus Library Hamilton, Canada 2012 (traducere din maghiara în engleză) p. 2657

Magyar Zsidó Lexikon

<http://mek-oszk.uz.ua/04000/04093/html/szocikk/14700.htm>

A Magyar Társadalomtudományok Digitális Archivuma

http://mtdportal.extra.hu/Bokk_szocialpolitika.html
